Soru ve Cevaplarla Dinimi Öğreniyorum

﴿ دلائل التوحيد ﴾

[Türkçe – Turkish – تركي]

Muhammed b. Süleyman et-Temimi

2009 - 1430

islamhouse.com

﴿ دلائل التوحيد ﴾

« باللغة التركية »

محمد بن عبد الوهاب

2009 - 1430

islamhouse.com

بسم الله الرحمن الرحيم

Soru 1

Her insanın bilmesi gereken dîndeki üç esas nelerdir?

Cevap 1

1. Kulun, Rabbini bilmesidir.
2. Dînini bilmesidir.
3. Peygamberi Muhammed*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'i bilmesidir.

✡ ✡ ✡ ✡ ✡

Soru 2

Rabbin kimdir?

Cevap 2

Rabbim, bana ve bütün âlemlere nimetleriyle lütûf ve ihsanda bulunan Allah Teâlâ'dır. O, yalnızca kendisine ibâdet ettiğim yegâne ilâhımdır ve benim O'ndan başka ilâhım yoktur.

Nitekim Allah Teâlâ'nın şu sözü buna delâlet etmektedir:

{الْحَمْدُ للّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ * الرَّحْمـــنِ الرَّحِيمِ * مَـــالِكِ يَوْمِ الدِّينِ} [سورة الفاتحة الآيـــات :٢-٤]

"Her türlü hamd, Âlemlerin Rabbi, Rahmân ve Rahîm olan, dîn (hesap ve cezâ) **gününün sahibi Allah'a mahsustur."**[1]

Allah Teâlâ'nın dışındaki her şey bir âlemdir. Ben de bu âlemin bir ferdiyim.

✡ ✡ ✡ ✡ ✡

Soru 3

Rab ne demektir?

Cevap 3

Rab: Kâinattaki her şeyin sahibi, yalnızca kendisine ibâdet edilen, mülkünde dilediği gibi tasarrufta bulunan ve ibâdete lâyık olan demektir.

✡ ✡ ✡ ✡ ✡

Soru 4

Rabbini ne ile bilirsin?

Cevap 4

Rabbimi, O'nun âyetleri ve yarattığı şeylerden bilirim. Gece ve gündüz, güneş ve ay, O'nun âyetlerindendir. Yedi kat göklerle bu göklerin içerisinde bulunan, yedi kat yerlerle bu yerlerin arasında bulunan her şey, O'nun yarattıklarındandır.

---

[1] Fâtiha Sûresi: 2-4

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

{وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ لا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ} [سورة فصلت الآية :٣٧]

"Gece ve gündüz, güneş ve ay(ın birbirini takip etmesi), **O'nun** (vahdâniyyetine ve kudretinin kemâline delâlet eden) **âyetlerindendir. Güneşe ya da aya secde etmeyin.** (Zirâ güneşi de, ayı da yaratan ve onları idâre eden, Allah Teâlâ'dır)**. Şayet yalnızca O'na ibâdet etmeyi** (ve O'na hiçbir şeyi ortak koşmamayı) **istiyorsanız, onları yaratan Allah'a secde edin."**[1]

Başka bir âyet-i kerîmede şöyle buyurmaktadır:

{إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ يُغْشِي اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَثِيثًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِهِ أَلاَ لَهُ الْخَلْقُ وَالأَمْرُ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ} [سورة الأعراف الآية :٥٤]

"(Ey insanlar!) **Rabbiniz O Allahtır ki, gökleri ve yeri altı günde yaratan, sonra** (celâl ve azametine yaraşır bir şekilde) **arşa istivâ eden, geceyi gündüzün üzerine elbise gibi giydirip gündüzün aydınlığını kaybettiren, gece ile gündüzün birbirini sürekli ve hızlı bir şekilde takip etmesini sağlayan, güneşi, ayı ve yıldızları emrine boyun eğmiş bir şekilde yaratandır.Biliniz ki yaratma ve emretme, yalnızca O'na âittir. Âlemlerin Rabbi olan Allah,** (her türlü noksanlıklardan) **münezzehtir."**[2]

---

[1] Fussilet Sûresi: 37
[2] A'râf Sûresi:54

Soru 5

Dînin nedir?

Cevap 5

Dînim İslâm'dır. İslâm, Allah Teâlâ'ya tam teslim olmak ve yalnızca O'nun emrine boyun eğmek demektir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

{إِنَّ الدِّينَ عِندَ اللَّهِ الإِسْلاَمُ وَمَا اخْتَلَفَ الَّذِينَ أُوْتُواْ الْكِتَابَ إِلاَّ مِن بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ وَمَن يَكْفُرْ بِآيَاتِ اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهِ سَرِيعُ الْحِسَابِ} [سورة آل عمـــران الآية: ١٩]

"Allah katında hak dîn, İslâm'dır. Kitap verilenler (yahûdî ve hıristiyanlar), **kendilerine ilim geldikten** (peygamberler gönderilip kitaplar indirilerek huccet ikâme edildikten) **sonra, aralarında kıskançlık** (ve dünyalık istekler) **yüzünden ayrılığa düştüler. Her kim, Allah'ın âyetlerini inkâr ederse,** (bilmelidir ki) **Allah'ın hesabı çok çabuktur.** (Yapmakta olduklarının karşılığını mutlaka verecektir)."[1]

Başka bir âyet-i kerîmede şöyle buyurmaktadır:

{وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ الإِسْلاَمِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ} [سورة آل عمران الآية :٨٥]

---

[1] Âl-i İmrân Sûresi: 19

"Her kim, İslâm'dan başka bir dîn ararsa,o dîn ondan asla kabul olunmayacak ve o, âhirette hüsrana uğrayanlardan olacaktır."[1]

Yine başka bir âyet-i kerîmede şöyle buyurmaktadır:

{الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِـــيتُ لَكُـــمُ الإِسْـــلاَمَ دِينًا} [سورة المائدة من الآية :٣]

"Bugün size dîninizi (İslâm'ı, zafere erdirmek ve şeriatını tamamlamakla) **kemâle erdirdim,** (sizi câhiliyet karanlığından îmân nûruna çıkarmakla) **üzerinize nimetimi tamamladım ve sizin için dîn olarak İslâm'ı seçtim."**[2]

***Soru* 6**

İslâm hangi şey üzerine binâ olunmuştur?

***Cevap* 6**

İslâm dîni, beş rükûn üzerine binâ olunmuştur.

Birincisi: Allah Teâlâ'dan başka hakkıyla ibâdet edilecek hiçbir ilâhın olmadığına ve Muhammed*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'in Allah Teâlâ'nın kulu ve elçisi olduğuna şehâdet etmek.

İkincisi: Namazı dosdoğru kılmak.

---

[1] Âl-i İmrân Sûresi: 85

[2] En'âm Sûresi: 3

Üçüncüsü: Zekât (hak edene) vermek.

Dördüncüsü: Ramazan orucunu tutmak.

Beşincisi: Yoluna gücü yettiği takdirde Beytullah'ı haccetmektir.

✡ ✡ ✡ ✡ ✡

Soru 7

İmân ne demektir?

Cevap 7

Îmân: Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, âhiret gününe ve kaderin hayrına ve şerrine inanmandır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konularda şöyle buyurmaktadır:

{آمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِن رَّبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلآئِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لاَ نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّن رُّسُلِهِ وَقَالُواْ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ} [سورة البقرة الآية :٢٨٥]

"Rasûl (Muhammed-*sallallahu aleyhi ve sellem*-) **Rabbinden kendisine indirilene îmân etti. Müminler de** (îmân ettiler)**. Onlardan herbiri Allah'a, meleklerine, kitaplarına ve peygamberlerine îmân ettiler.'Allah'ın peygamberlerinden hiçbiri arasında ayırım**

yapmayız. İşittik ve îmân ettik. Ey Rabbimiz! Bizi bağışla. Dönüş(ümüz de ancak) **sanadır' dediler."**[1]

✡ ✡ ✡ ✡ ✡

Soru 8

İhsan ne demektir?

Cevap 8

İhsan: Allah Teâlâ'yı görüyormuş gibi O'na ibâdet etmendir.Şayet sen O'nu görmüyorsan bile, O seni görmektedir.

Nitekim Allah Teâlâ ihsan hakkında şöyle buyurmaktadır:

{إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَواْ وَّالَّذِينَ هُم مُّحْسِنُونَ} [سورة النحل الآية :١٢٨]

"Şüphesiz ki Allah, (çirkinliklerden ve büyük günahlardan) **sakınanlar ve** (farzlarını) **güzel bir şekilde yerine getirenlerle** (yardımı ve tevfikiyle) **beraberdir."**[2]

Soru 9

Peygamberin kimdir?

Cevap 9

Peygamberim, Hâşim oğlu Abdulmuttâlib oğlu Abdullah oğlu Muhammed*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'dir. Hâşim Kureyş'ten, Kureyş

---

[1] Bakara Sûresi:285
[2] Nahl Sûresi: 128

Kinâne'den, Kinâne araplardan, araplar İbrahim-*aleyhisselâm*-'ın oğlu İsmâil-*aleyhisselâm*-'ın zürriyetinden, İsmâil-*aleyhisselâm*- İbrahim-*aleyhisselâm*-'ın soyundan, İbrahim-*aleyhisselâm*- ise Nûh-*aleyhisselâm*-'ın zürriyetindendir.

Soru 10

Muhammed-*sallallahu aleyhi ve sellem*- kendisine hangi sûrenin inmesiyle peygamber (nebî), hangi sûrenin inmesiyle de elçi (rasûl) olmuştur?

Cevap 10

Muhammed-*sallallahu aleyhi ve sellem*- kendisine Alak sûresinin inmesiyle peygamber (nebî), Müddessir sûresinin inmesiyle de elçi (rasûl) olmuştur.

Soru 11

Muhammed-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in mucizesi nedir?

Cevap 11

Bütün yaratıkların ondan bir sûrenin benzerini meydana getirmekten âciz kaldıkları Kur'an-Kerîm, Muhammed-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in mucizesidir. Onlar arap dili konusunda fasih ve çok kâbiliyetli olmalarına, Muhammed-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'e ve ona imân edenlere düşmanlık etmelerine rağmen yine de Kur'an-ı Kerîm sûrelerinden bir benzerini meydana getirememişlerdir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

{وَإِن كُنتُمْ فِي رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلَى عَبْدِنَا فَأْتُواْ بِسُورَةٍ مِّن مِّثْلِهِ وَادْعُواْ شُهَدَاءَكُم مِّن دُونِ اللّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ} [سورة البقرة الآية :٢٣]

"(Ey inatçı kâfirler!) **Kulumuza** (Muhammed-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'e) **indirdiğimiz Kur'an'dan herhangi bir şüpheye düşüyor** (ve Kur'an'ın Allah katından indirildiğine inanmıyor)**sanız, onun benzeri bir sûreyi getirin ve eğer iddiânızda doğru kimseler iseniz** (ve gücünüz de yetiyorsa) **Allah'ın dışındaki şâhitlerinizi** (yardımcılarınızı) **çağırın** (onlardan yardım isteyin)**."**[1]

Başka bir âyet-i kerîmede ise şöyle buyurmaktadır:

{قُل لَّئِنِ اجْتَمَعَتِ الإِنسُ وَالْجِنُّ عَلَى أَن يَأْتُواْ بِمِثْلِ هَـذَا الْقُرْآنِ لاَ يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا} [سورة الإسراء الآية :٨٨]

"(Ey Muhammed!) **De ki: Bu Kur'an'ın bir benzerini getirmek için, insanlar ve cinler biraraya gelse ve birbirlerine destek olsalar, yine de onun bir benzerini getiremezler."**[2]

Soru 12

Muhammed-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in Allah'ın elçisi olduğuna delâlet eden şey nedir ?

---

[1] Bakara Sûresi: 23
[2] İsrâ Sûresi: 88

Cevap 12

Muhammed-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in Allah'ın elçisi olduğuna, Allah Teâlâ'nın şu sözü delâlet etmektedir:

{وَمَا مُحَمَّدٌ إِلاَّ رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَإِن مَّاتَ أَوْ قُتِلَ انقَلَبْتُمْ عَلَى أَعْقَابِكُمْ وَمَن يَنقَلِبْ عَلَىَ عَقِبَيْهِ فَلَن يَضُرَّ اللَّهَ شَيْئًا وَسَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ}

[سورة آل عمران الآية :١٤٤]

"Muhammed,ancak bir peygamberdir.Kendisinden önce de peygamberler gelip geçmiştir. Şimdi o (eceli gelir de) **ölür veya öldürülürse, dîninizden dönecek** (ve peygamberinizin getirmiş olduğu şeyleri bırakacak) **mısınız? Sizden kim dîninden dönerse, Allah'a hiçbir şekilde zarar veremeyecektir.** (O ancak kendisine büyük zarar verir. Kim de îmânda sebât eder ve İslâm nimetine karşılık olarak Rabbine şükrederse), **şüphesiz ki Allah, şükredenleri** (en güzel bir şekilde) **mükafatlandıracaktır."**[1]

Allah Teâlâ'nın şu sözü de, Muhammed-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in Allah'ın elçisi olduğuna delâlet etmektedir:

{مُّحَمَّدٌ رَّسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلاً مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا سِيمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِم مِّنْ أَثَرِ السُّجُودِ ذَلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَاةِ وَمَثَلُهُمْ فِي الإِنجِيلِ كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطْأَهُ فَآزَرَهُ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوَى عَلَى سُوقِهِ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيَغِيظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُم مَّغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا} [سورة الفتح الآية :٢٩]

[1] Al-i İmrân Sûresi: 144

"Muhammed, Allah'ın elçisidir. Beraberinde olanlar da kâfirlere karşı çetin, kendi aralarında merhametlidirler. Onları, (namazlarında) **rükûya varırken,secde ederken görürsün.Onlar, Allah'tan bir lütuf ve hoşnutluk ümit ederler**. (Allah'a itaatlerinin) **belirtileri, yüzlerindeki secde izindendir. Onların Tevrat'taki vasıfları budur. İncil'deki vasıfları da şöyledir: Onlar, filizini yarıp çıkarmış, gittikçe onu kuvvetlendirerek kalınlaşmış, gövdesi üzerine dikilmiş bir ekine benzer ki bu, ekicilerin de hoşuna gider.Allah, böylelikle onları** (mü'minleri) **çoğaltıp kuvvetlendirmekle kâfirleri öfkelendirir. Allah, onlardan îmân edip salih amel işleyenlere bir mağfiret ve büyük bir ecir** (cennet) **vâdetmiştir."**[1]

✡ ✡ ✡ ✡ ✡

Soru 13

Muhammed-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in nebî yani peygamber olduğuna delâlet eden şey nedir?

Cevap 13

Muhammed-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in nebî yani peygamber olduğuna, Allah Teâlâ'nın şu sözü delâlet etmektedir:

{مَّا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَكِن رَّسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ وَكَانَ اللَّـــهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا} [سورة الأحزاب الآية : ٤٠]

[1] Fetih Sûresi: 29

"Muhammed, erkeklerinizden hiçbirinin babası değildir. Fakat o, Allah'ın elçisi ve peygamberlerin sonuncusudur. (Ondan sonra kıyâmete kadar peygamber gelmeyecektir.) **Allah,** (yaptığınız) **her şeyi en iyi bilendir."**[1]

Bu âyetler, Muhammed-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in peygamber ve peygamberlerin sonuncusu olduğuna delâlet etmektedir.

✡ ✡ ✡ ✡ ✡

Soru 14

Allah Teâlâ, Muhammed-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'i ne ile görevlendirmiş yani niçin göndermiştir?

Cevap 14

Allah Teâlâ Muhammed-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'i, insanlarla cinleri yalnızca kendisine ibâdet etsin, kendisine ortak koşmasın ve kendisiyle birlikte başka ilâh edinmesinler diye göndermiştir. Muhammed-*sallallahu aleyhi ve sellem*- de meleklere, peygamberlere, sâlih kimselere, taşlara ve ağaçlara ibâdet etmekten onları yasaklamıştır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

{وَمَا أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رَّسُولٍ إِلاَّ نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لا إِلَهَ إِلاَّ أَنَاْ فَاعْبُدُونِ} [سورة الأنبياء الآية :٢٥]

---

[1] Ahzâb Sûresi: 40

"(Ey Muhammed!) **Senden önce hiçbir elçi göndermedik ki ona; 'Benden başka hakkıyla ibâdet edilecek hiçbir ilâh yoktur. O halde ancak bana ibâdet edin' diye vahyetmiş olmayalım."**[1]

Başka bir âyetlerde şöyle buyurmaktadır:

{وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولاً أَنِ اعْبُدُواْ اللّهَ وَاجْتَنِبُواْ الطَّاغُوتَ} [سورة النحل من الآية: ٣٦]

"Şüphesiz ki biz,(geçmişte) **her ümmete bir elçi gönderdik** (ve ona şöyle söylemesini emrettik:)**'Yalnızca Allah'a ibâdet edin ve tâğûta ibâdet etmekten sakının."**[2]

{وَاسْأَلْ مَنْ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رُّسُلِنَا أَجَعَلْنَا مِن دُونِ الرَّحْمَنِ آلِهَةً يُعْبَدُونَ} [سورة الزخرف الآية :٤٥]

"(Ey Muhammed!) **Senden önce gönderdiğimiz elçilerimiz**(in ümmetlerin)**e bir sor!Rahmân'dan başka ibâdet edilecek ilahlar** (edinin diye) **emretmiş miyiz?"**[3]

{وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالإِنسَ إِلاَّ لِيَعْبُدُونِ * مَا أُرِيدُ مِنْهُم مِّن رِّزْقٍ وَمَا أُرِيدُ أَن يُطْعِمُونِ * إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ} [سورة الذاريات الآيات: ٥٦-٥٨]

"Ben, cinleri ve insanları ancak bana ibâdet etsinler diye yarattım.Ben, onlardan ne bana bir rızık vermelerini, ne de beni

[1] Enbiyâ Sûresi: 25
[2] Nahl Sûresi:36
[3] Zuhruf Sûresi: 45

doyurmalarını istiyorum. Şüphesiz ki (kullarına) **rızık veren, güç ve kuvvet sahibi yalnızca Allah'tır."**[1]

Allah Teâlâ'nın insanları ve cinleri yalnızca kendisine ibâdet etmelerinden ve kendisini birlemelerinden başka bir gâye için yaratmadığı, kullarına bunu emretsinler diye de peygamberler gönderdiği böylece anlaşılmış olmaktadır.

Soru 15

Rubûbiyet Tevhîdi ile Ulûhiyet Tevhîdi arasındaki fark nedir?

Cevap 15

Rubûbiyet Tevhîdi: Yaratmak, rızık vermek, diriltmek, öldürmek, yağmur yağdırmak, bitkileri yeşertmek ve kâinattaki işleri çekip-çevirmek gibi, yegâne Rab olan Allah Teâlâ'nın fiilleridir.

Ulûhiyet Tevhîdi: Yalvarıp-yakarmak,korkmak, ümit etmek, tevekkül etmek,tevbe etmek,istemek,ürpermek, adak adamak ve imdat dilemek gibi kulun fiili olan ibâdetlerdir.

[1] Zâriyât Sûresi:56-58

Soru 16

Allah Teâlâ'dan başkasına yapılması câiz olmayan ibâdet çeşitleri nelerdir?

Cevap 16

Yalvarıp-yakarmak, imdat ve yardım dilemek, kurban kesmek, adak adamak, korkmak, ümit etmek, tevekkül etmek, tevbe etmek, sevmek, haşyet, istemek, arzu etmek, ürpermek, ilâh kabul etmek, eğilmek (rükû), secde etmek, boyun eğmek ve tâzim göstermek gibi ibâdetler, Allah Teâlâ'dan başkasına yapılması câiz olmayan ibâdet çeşitlerindir ki, bunlar ulûhiyet özelliklerindendir.

Soru 17

Allah Teâlâ'nın yapılmasını emrettiği en büyük emir ve yapılmasını yasakladığı en büyük yasak nedir?

Cevap 17

Allah Teâlâ'nın yapılmasını emrettiği en büyük emir, yalnızca kendisine ibâdet edilmesi, yapılmasını yasakladığı en büyük yasak ise, ibâdette kendisine ortak koşulmasıdır. Bu, Allah Teâlâ ile birlikte başkasına yalvarıp-yakarmak veya ibâdetleri Allah Teâlâ'dan başkası adına yapmaktır.

Her kim, ibâdetlerden herhangi birisini Allah Teâlâ'dan başkasına yaparsa, o kimseyi kendisine rab ve ilâh edinmiş ve Allah Teâlâ ile birlikte başkasını O'na ortak koşmuş olur. Veyahut da ibâdetlerden herhangi birisini Allah Teâlâ'dan başkası adına yapmış olur.

Soru 18

Her müslümanın öğrenmesi ve ona göre hareket etmesi gereken üç mesele nedir?

Cevap 18

Her müslümanın öğrenmesi ve ona göre hareket etmesi gereken üç mesele şunlardır:

Birincisi: Allah Teâlâ bizi yaratmış, bize rızık vermiş ve bizi başı-boş bırakmamıştır.Aksine bize peygamber göndermiştir.Kim ona itaat ederse, cennete girecek, kim de ona karşı gelirse, cehenneme girecektir.

İkincisi: Allah Teâlâ, ister kendisine yakın bir melek olsun, isterse gönderdiği bir peygamber olsun, ibâdette kendisine hiç kimsenin ortak koşmasına râzı olmaz.

Üçüncüsü: Kim, Rasûlullah*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'e itaat eder ve ibâdette Allah Teâlâ'yı birlerse, en yakın akrabası bile olsa, Allah ve Rasûlüne düşmanlık eden kimseye sevgi ve dostluk beslemesi asla câiz değildir.

Soru 19

Allah ne demektir?

Cevap 19

Allah: İlâhlığı ve yaratmış olduğu bütün kulların yalnızca kendisine ibâdet etmelerini hak eden demektir.

Soru 20

Allah Teâlâ seni niçin yaratmıştır?

Cevap 20

Allah Teâlâ beni, kendisine ibâdet etmem için yaratmıştır.

Soru 21

Allah Teâlâ'ya ibâdet etmek ne demektir?

Cevap 21

Allah Teâlâ'ya ibâdet etmek; O'nu birlemek ve O'na itaat etmek demektir.

Soru 22

Allah Teâlâ'ya ibâdet etmek gerektiğine dâir delil nedir?

Cevap 22

Allah Teâlâ'ya ibâdet etmek gerektiğine dâir delil, Allah Teâlâ'nın şu sözüdür:

{وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالإِنسَ إِلاَّ لِيَعْبُدُونِ * مَا أُرِيدُ مِنْهُم مِّن رِّزْقٍ وَمَا أُرِيدُ أَن يُطْعِمُونِ * إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ} [سورة الذاريات الآيات: ٥٦-٥٨]

"Ben, cinleri ve insanları ancak bana ibâdet etsinler diye yarattım.Ben, onlardan ne bana bir rızık vermelerini, ne de beni doyurmalarını istiyorum. Şüphesiz ki (kullarına) **rızık veren, güç ve kuvvet sahibi ancak Allah'tır."**[1]

Soru 23

Allah Teâlâ'nın üzerimize farz kıldığı ilk şey nedir?

Cevap 23

Allah Teâlâ'nın üzerimize farz kıldığı ilk şey; tâğûtu inkâr etmek ve Allah Teâlâ'ya îmân etmektir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

---

[1] Zâriyât Sûresi:56-58

{ لاَ إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَد تَّبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِن بِاللَّـــهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى لاَ انفِصَامَ لَهَا وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ } [سورة البقرة الآيــة: ٢٥٦]

"Dînde zorlama yoktur. Artık hak ile bâtıl (hidâyet ile dalâlet) **birbirinden ayırt edilmiştir. O halde kim, tâğûtu inkâr eder ve Allah'a îmân ederse, kopmayan sağlam kulpa sarılmıştır.Allah,** (kullarının söylediklerini) **hakkıyla işiten ve** (onların yaptıklarını ve niyetlerini) **iyi bilendir."**[1]

✡ ✡ ✡ ✡ ✡

***Soru* 24**

Âyet-i kerîmede geçen { بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى } **"Sağlam Kulp"** ne demektir?

***Cevap* 24**

Âyet-i kerîmede geçen **"Sağlam Kulp"**; **"Lâ ilâhe illallah"** demektir. **"Lâ ilahe"**; reddetmek, **"illallah"** ise; kabul etmek demektir.

✡ ✡ ✡ ✡ ✡

***Soru* 25**

---

[1] Bakara Sûresi: 256

"Lâ ilâhe illallah" sözündeki **"reddetmek"** ve **"kabul etmek"** ne demektir?

Cevap 25

Allah Teâlâ'nın dışında ibâdet edilen bütün ilâhları reddetmek, ibâdetin yalnızca Allah Teâlâ'ya yapılması gerektiğini ve O'nun hiçbir ortağının bulunmadığını kabul etmek demektir.

✡ ✡ ✡ ✡ ✡

Soru 26

Allah Teâlâ'nın dışında ibâdet edilen bütün ilâhları reddetmeye,ibâdetin yalnızca Allah Teâlâ'ya yapılması gerektiğine ve O'nun hiçbir ortağının bulunmadığına delil nedir?

Cevap 26

Allah Teâlâ'nın dışında ibâdet edilen bütün ilâhları reddetmeye şu âyet-i kerîme delâlet etmektedir:

{وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لأَبِيهِ وَقَوْمِهِ إِنَّنِي بَرَاءٌ مِّمَّا تَعْبُدُونَ} [سورة الزخرف الآية: ٢٦]

"(Ey Muhammed!Hatırlar mısın?) **Bir zaman İbrahim, babası ve kavmine demişti ki: 'Ben, sizin** (Allah'tan başkasına) **ibâdet ettiklerinizden uzağım."**[1]

[1] Zuhruf Sûresi: 26

İbâdetin yalnızca Allah Teâlâ'ya yapılması gerektiğine ve O'nun hiçbir ortağının bulunmadığına ise şu âyet-i kerîme delâlet etmektedir:

{إِلاَّ الَّذِي فَطَرَنِي فَإِنَّهُ سَيَهْدِينِ} [سورة الزخرف الآية :٢٧]

"Ben, yalnızca beni yaratana ibâdet ederim. Zirâ O, beni doğru yola iletecektir."[1]

Soru 27

Tâğûtlar kaç tanedir?

Cevap 27

Tâğûtların sayısı pek çok olup başlıcaları beş tanedir:

1. İblis (şeytan) *-Allah'ın lâneti onun üzerine olsun-*.

2. Kendisine ibâdet edilen ve buna râzı olan kimse.

3. İnsanları kendisine ibâdet etmeye çağıran kimse.

4. Gayptan bir şey bildiğini iddiâ eden kimse.

5. Allah Teâlâ'nın indirdiği hükümlerden başka hükümler ile hükmeden kimse.

[1] Zuhruf Sûresi: 27

Soru 28

Kelime-i şehâdetten sonra amellerin en fazîletlisi hangisidir?

Cevap 28

Kelime-i şehâdetten sonra amellerin en fazîletlisi, beş vakit namazdır. Bu namazların da şartları, rükünleri ve vâcipleri vardır.

A).Namazın şartları dokuz tanedir.Bunlar:

1. Müslüman olmak.
2. Akıllı olmak.
3. İyi ile kötüyü birbirinden ayırt edecek çağda olmak.
4. Hadesten (büyük ve küçük abdestten) temizlenmek.
5. Necâsetten (pislikten) temizlenmek.
6. Avret yerini örtmek.
7. Kıbleye yönelmek.
8. Namaz vaktinin girmesi.
9. Niyet.

B). Namazın rükünleri ondört tanedir.Bunlar:

1. Gücü yettiği takdirde ayakta durmak (kıyam).

2. Tahrime (İftitah) tekbiri almak.

3. Fâtiha sûresini okumak.

4. Rükûya eğilmek.

5. Rükûdan doğrulmak.

6. Yedi aza (iki el, iki diz, iki ayak başparmakları ve alınla burun) üzerine secde etmek.

7. Secdeden doğrulmak.

8. İki secde arasında oturmak.

9. Namazın bütün rükünlerinde tâdili erkâna uymak.

10. Namazın bütün rükünleri arasında sıraya riâyet etmek.

11. Son teşehhüd.

12. Son teşehhüd için oturmak.

13. Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'e salât ve selâmda bulunmak (salli ve bârik duâlarını okumak).

14. Selâm vermek.

Namazın vâcipleri sekiz tanedir.Bunlar:

1. Tahrime (iftitah) tekbirinin dışındaki bütün tekbirleri getirmek.

2. Rükûda iken **'Subhâne Rabbiye'l-Azîm'** demek.

3. Rükûdan doğrulduktan sonra imam olsun, tek başına olsun, **'Semiallahu limen hamideh'** demek.

4. Rükûdan doğrulduktan sonra, ister İmam olsun, ister imama uyan olsun, isterse tek başına olsun, **'Rabbenâ ve lekel-Hamd'** demek.

5. Secdede iken **'Subhâne Rabbiyel-A'lâ'** demek.

6. İki secde arasında **'Rabbiğfirlî'** demek.

7. Namazdaki ilk teşehhüd.

8. İlk teşehhüd için oturmak.

Bunların dışındaki söz ve fiiller ise, sünnettir.

***Soru* 29**

Allah Teâlâ, cinleri ve insanları öldükten sonra yeniden diriltecek mi? İyi amellerine karşılık onları mükafatlandıracak ve kötü amellerine karşılık da cezâlandıracak mı? Allah Teâlâ'ya itaat eden cennete, O'nu inkâr eden ve başkasını O'na ortak koşan cehenneme girecek mi?

***Cevap* 29**

Evet. Allah Teâlâ, cinleri ve insanları öldükten sonra yeniden diriltecek, iyi amellerine karşılık onları mükafatlandıracak ve kötü amellerine karşılık da cezâlandıracaktır.Allah Teâlâ'ya itaat eden cennete, O'nu inkâr eden ve başkasını O'na ortak koşan cehenneme girecektir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

{زَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَن لَّن يُبْعَثُوا قُلْ بَلَى وَرَبِّي لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ وَذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ} [سورة التغابن الآية :٧]

"İnkâr edenler, (ölümden sonra kabirlerinden) **kesinlikle diriltilmeyecelerini iddiâ ettiler.** (Ey Muhammed! Onlara) **de ki: Hayır! Rabbime yemîn olsun ki** (kabirlerinizden) **mutlaka diriltileceksiniz, sonra da** (dünyada) **yaptıklarınız size haber verilecektir. Bu** (durum)**, Allah'a göre çok kolaydır."[1]**

Başka bir âyet-i kerîmede şöyle buyurmaktadır:

---

[1] Teğâbun Sûresi: 7

{ مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَى} [سورة طه الآية: ٥٥]

"(Ey insanlar!) **Sizi topraktan yarattık,** (öldükten sonra) **sizi tekrar oraya** (toprağa) **döndüreceğiz ve** (hesap ve cezâ için) **sizi bir kez daha** (diriltilmiş olarak) **oradan çıkaracağız."**[1]

Kur'an-ı Kerîm'de bu konuda sayılamayacak kadar pek çok delil vardır.

✡ ✡ ✡ ✡ ✡

Soru 30

Aşağıdaki âyet-i kerîmeye göre, Allah Teâlâ'dan başkası adına kurban kesen kimsenin hükmü nedir?

Cevap 30

Allah Teâlâ'dan başkası adına kurban kesen kimse, kâfir ve dînden dönmüştür. Kestiği kurbanın etinden de yenilmez. Çünkü kestiği kurbanda iki şey biraraya gelmektedir:

Birincisi: Kesilen kurban, dînden dönen (mürted)in kestiği hayvan hükmündedir ki âlimlerin ittifakıyla dînden dönenin kestiği hayvanın etinden yenilmez.

İkincisi: Kesilen kurban, Allah Teâlâ'dan başkası adına kesilmiştir.Nitekim Allah Teâlâ bunu haram kılmış ve şöyle buyurmuştur:

---

[1] Tâ Hâ Sûresi: 55

{قُل لاَّ أَجِدُ فِي مَا أُوْحِيَ إِلَيَّ مُحَرَّمًا عَلَى طَاعِمٍ يَطْعَمُهُ إِلاَّ أَن يَكُونَ مَيْتَةً أَوْ دَمًا مَّسْفُوحًا أَوْ لَحْمَ خِنزِيرٍ فَإِنَّهُ رِجْسٌ أَوْ فِسْقًا أُهِلَّ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلاَ عَادٍ فَإِنَّ رَبَّكَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ} [سورة الأنعام الآية :١٤٥]

"(Ey Muhammed!) **De ki:**(Allah tarafından) **bana vahiy olunan şeyde,** (boğazlanmadan ölen) **leş veya akıtılmış kan yahut domuz eti -ki domuz eti, necistir/pistir- ya da Allah'a itaatten çıkarak Allah'tan başkası adına kesilmiş bir hayvanın dışında, yiyecek kimseye haram kılınan bir şey bulamıyorum. Kim,** (şiddetli açlık sebebiyle) **lezzet almamak ve zaruret sınırını aşmamak kaydıyla bu haram kılınan şeylerden yemek zorunda kalırsa, bilsin ki Rabbin** (onu) **çok bağışlayıcı ve** (ona) **çok merhamet edicidir."**[1]

✡ ✡ ✡ ✡ ✡

Soru 31

Şirkin çeşitleri nelerdir?

Cevap 31

Ölülerden ihtiyaçlarını gidermelerini istemek, onlardan imdat dilemek ve onlara yönelmek gibi şirkin çeşitleri vardır. İşte bu, dünyada var olan şirkin esasıdır.Çünkü ölünün ameli kesilmiş

---

[1] En'âm Sûresi: 145

ve sona ermiştir. Ölü, kendisine ne bir fayda, ne de bir zarar vermeye güç yetiremezken,kendisinden imdat dileyen kimseye nasıl güç yetirebilsin?!!

Allah Teâlâ katında ölüden kendisine şefaat etmesini isteyen kimse, şefaat eden ile yanında şefaat edileni bilmemesinden dolayıdır.Zirâ izni olmadan hiç kimse Allah Teâlâ'nın katında şefaat edemez. Allah Teâlâ, kendisinden başkasına yalvarıp yakarmayı ve kendisinden istemeyi şefaat etme izni için sebep kılmamıştır. O'nun iznine sebep olacak olan, tevhîdin kâmil olmasıdır. Allah Teâlâ'dan başkasına yalvarıp yakaran ve ondan istekte bulunan müşrik ise, bu izne engel teşkil eden bir sebep getirmiştir.

Şirk iki çeşittir:

Birincisi: İnsanı dînden çıkaran şirktir ki buna büyük şirk denir.

İkincisi: Riyâ şirki gibi, insanı dînden çıkarmayan şirktir ki buna küçük şirk denir.

✡ ✡ ✡ ✡ ✡

***Soru* 32**

Nifâk (münâfıklık) çeşitleri nelerdir ve nifâk ne demektir?

***Cevap* 32**

Nifâk iki çeşittir:

Birincisi: İtikâdî nifâktır ki bu nifâk, Kur'an-ı Kerîm'de birçok yerde zikredilmiş, Allah Teâlâ bu nifâk ehline cehennemin en alt tabakasını uygun görmüştür.

İkincisi: Amelî nifâktır.

Nitekim Peygamber*-sallallahu aleyhi ve sellem-* bu konuda şöyle buyurmaktadır:

((أَرْبَعٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ كَانَ مُنَافِقاً خَالِصاً، وَمَنْ كَانَتْ فِيهِ خَصْلَةٌ مِنْهُنَّ كَانَتْ فِيهِ خَصْلَةٌ مِنَ النِّفَاقِ حَتَّى يَدَعَهَا: إِذَا اؤْتُمِنَ خَانَ، وَإِذَا حَدَّثَ كَذَبَ، وَإِذَا عَاهَدَ غَدَرَ، وَإِذَا خَاصَمَ فَجَرَ)) [متفق عليه]

"Dört haslet kimde bulunursa, o kimse hâlis münâfık olur. Kimde de bu hasletlerden birisi bulunursa, onu terk edene kadar onda nifâk hasletlerinden birisi bulunmuş olur. (Bunlar: Kendisine bir şey) **emânet edildiğinde, emânete ihânet eder, konuştuğunda yalan söyler, söz verdiğinde sözünde durmaz, münâkaşa ettiğinde haktan meyledip bâtıl ve yalan söyler, küfreder ve çirkin şeylerle suçlar."**[1]

Başka bir hadiste şöyle buyurmaktadır:

((آية المنافق ثلاث : إِذَا حَدَّثَ كَذَبَ، وَإِذَا وَعَدَ أَخْلَفَ، وَإِذَا اؤْتُمِنَ خَانَ))

[متفق عليه]

[1] Buhârî ve Müslim

"Münâfığın alâmeti üçtür: Konuştuğunda yalan söyler, söz verdiğinde sözünde durmaz ve (kendisine bir şey) **emânet edildiğinde emânete ihânet eder."**[1]

Bazı fazîletli âlimler; **'amelî nifâk, İslâm esası ile birarada bulunabilir, lâkin bu nifâk bir kimsede sağlamlaşır ve kâmil olursa, sahibi namaz kılsa, oruç tutsa ve müslüman olduğunu iddiâ etse bile tamamen İslâm dîninden çıkar'** demişlerdir.

Çünkü îmân, bu kötü hasletlerden alıkoyar.Bu hasletler bir kulda kâmil olur ve îmânı da onu bu hasletlerden alıkoymazsa, bu takdirde o kimse hâlis (katıksız) münâfık olur.

✡ ✡ ✡ ✡ ✡

Soru 33

İslâm dîninin ikinci mertebesi hangisidir?

Cevap 33

İslâm dîninin ikinci mertebesi, îmândır.

✡ ✡ ✡ ✡ ✡

Soru 34

Îmân kaç şûbedir?

Cevap 34

---

[1] Buhârî ve Müslim

Îmân, yetmiş küsür şûbedir.En yüksek şûbesi, **"Lâ ilâhe illallah"** sözü, en alt şûbesi ise insanlara eziyet veren şeyi yoldan kaldırmaktır. Hayâ da îmândan bir şûbedir.

✡ ✡ ✡ ✡ ✡

Soru 35

Îmânın kaç rüknü vardır?

Cevap 35

Îmânın altı rüknü vardır.

Birincisi: Allah Teâlâ'ya îmân etmek.

İkincisi: Meleklerine îmân etmek.

Üçüncüsü: Kitaplarına îmân etmek.

Dördüncüsü: Peygamberlerine îmân etmek.

Beşincisi: Âhiret gününe îmân etmek.

Altıncısı: Kaderin hayrına ve şerrine îmân etmektir.

✡ ✡ ✡ ✡ ✡

Soru 36

İslâm dîninin üçüncü mertebesi hangisidir?

Cevap 36

İslâm dîninin üçüncüsü mertebesi, ihsândır. Onun bir rüknü vardır ki o da, Allah Teâlâ'yı görüyormuşçasına O'na ibâdet etmendir. Sen O'nu görmesen bile O seni görmektedir.

✡ ✡ ✡ ✡ ✡

Soru 37

İnsanlar, yeniden dirilişte amellerine karşılık hesaba çekilecekler, iyi veya kötü, yaptıklarının karışılığını alacaklar mı?

Cevap 37

Evet.İnsanlar, yeniden dirilişte amellerine karşılık hesaba çekilecekler, iyi veya kötü, yaptıklarının karışılığını alacaklardır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

{وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الأَرْضِ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ أَسَاءُوا بِمَا عَمِلُوا وَيَجْزِيَ الَّذِينَ أَحْسَنُوا بِالْحُسْنَى} [سورة النجم الآية : ٣١]

"Göklerde ve yerde ne varsa, hepsi Allah'ındır.Bu, Allah'ın kötülük edenleri, yaptıklarıyla cezâlandırması, güzel davrananları da daha güzeli (cennet) **ile mükâfatlandırması içindir."**[1]

Soru 38

Ölümden sonraki yeniden dirilişi inkâr edenin hükmü nedir?

Cevap 38

[1] Necm Sûresi: 31

Ölümden sonraki yeniden dirilişi inkâr eden kimse kâfirdir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

{زَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَن لَّن يُبْعَثُوا قُلْ بَلَى وَرَبِّي لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ وَذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ} [سورة التغابن الآية :٧]

"**İnkâr edenler,** (ölümden sonra kabirlerinden) **kesinlikle diriltilmeyecelerini iddiâ ettiler.** (Ey Muhammed! Onlara) **de ki: Hayır! Rabbime yemîn olsun ki** (kabirlerinizden) **mutlaka diriltileceksiniz, sonra da** (dünyada) **yaptıklarınız size haber verilecektir. Bu** (durum)**, Allah'a göre çok kolaydır."**[1]

Soru 39

Allah Teâlâ'nın, kendilerine elçi gönderip onlara **' yalnızca Allah'a ibâdet edin ve tâğûta ibâdet etmekten kaçının'** diye emretmediği bir topluluk kalmış mıdır?

Cevap 39

[1] Teğâbun Sûresi: 7

Allah Teâlâ'nın, kendilerine elçi gönderip onlara **' yalnızca Allah'a ibâdet edin ve tâğûta ibâdet etmekten kaçının'** diye emretmediği hiçbir topluluk kalmamıştır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

{وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولاً أَنِ اعْبُدُواْ اللَّهَ وَاجْتَنِبُواْ الطَّاغُوتَ} [سورة النحل من الآية: ٣٦]

"Şüphesiz ki biz, (geçmişte) **her ümmete bir peygamber gönderdik** (ve ona şöyle söylemesini emrettik:)**'Yalnızca Allah'a ibâdet edin ve tâğûta ibâdet etmekten sakının."**[1]

✡ ✡ ✡ ✡ ✡

Cevap 40

Tevhîd çeşitleri nelerdir?

Soru 40

Tevhîd üç çeşittir:

Birincisi: Mekkeli müşriklerin de kabul ettikleri Rubûbiyet Tevhîdidir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

---

[1] Nahl Sûresi:36

{قُلْ مَن يَرْزُقُكُم مِّنَ السَّمَاءِ وَالأَرْضِ أَمَّن يَمْلِكُ السَّمْعَ والأَبْصَارَ وَمَن يُخْـــرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيَّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَن يُدَبِّرُ الأَمْرَ فَسَيَقُولُونَ اللَّهُ فَقُـــلْ أَفَلاَ تَتَّقُونَ} [سورة يونس الآية : ٣١]

"(Ey Muhammed! O müşriklere) **De ki: Gökten** (yağmur yağdırmak) **ve yerden** (çeşitli bitkiler yeşertmek sûretiyle) **size kim rızık veriyor? Ya da kulaklara ve gözlere kim sahip bulunuyor? Ölüden diriyi, diriden de ölüyü kim çıkarıyor?** (Gökte ve yerde bulunan) **işleri kim idâre ediyor?** (Sana bütün bunları yapan) **Allah'tır, diyeceklerdir.O halde onlara de ki:** (O'ndan başkasına ibâdet ederseniz) **O'nun azabın**(a maruz kalmak)**dan korkmaz mısınız?"**[1]

İkincisi: Cinlerle insanların hepsinin ibâdetlerini yalnızca Allah Teâlâ'ya hâlis kılmaları demek olan Ulûhiyet Tevhîdidir. Zirâ ilâh kelimesi, arap dilinde ibâdet için kendisine yönelilen, kastedilen varlık demektir. Eskiden araplar; **'Allah, ilâhların ilâhıdır',** derlerdi. Lâkin Allah Teâlâ ile birlikte sâlih kimseler ve melekler gibi kimseleri, başka ilâhlar edinirlerdi. Onlardan başkaları ise **'Allah buna râzı olur, O'nun katında bize şefaatçi olsun'** derlerdi.

Üçüncüsü: Sıfatlar Tevhîdidir. Allah Teâlâ'nın sıfatlarını kabul etmedikçe, ne Rubûbiyet Tevhîdi, ne de Ulûhiyet Tevhîdi isâbetli olur.Lâkin Mekkeli müşrikler,(günümüzde) Allah Teâlâ'nın sıfatlarını inkâr edenlerden daha akıllı kimselerdi.

---

[1] Yunus Sûresi: 31

✡ ✡ ✡ ✡ ✡

Soru 41

Allah Teâlâ, bana bir işi yapmamı emrettiğinde ne yapmam gerekir?

Cevap 41

Allah Teâlâ sana bir işi yapmanı emrettiğinde şu yedi mertebeyi yerine getirmen gerekir:

Birincisi: O işi bilmen, onu öğrenmen gerekir.

İkincisi: O işi sevmen, ona sevgi beslemen gerekir.

Üçüncüsü: O işi yerine getirmeye kesin bir şekilde karar vermen gerekir.

Dördüncüsü: O işin gereğini yerine getirmen, yani onu hayata geçirmen, tatbik etmen gerekir.

Beşincisi: O işi Allah Teâlâ'nın rızâsına ve Rasûlullah*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'in sünnetine uygun olarak yapman gerekir.

Altıncısı: O işi boşa çıkaracak davranışlardan sakınman gerekir.

Yedincisi: O işi yapmakta sebât etmen gerekir.

✡ ✡ ✡ ✡ ✡

Soru 42

Bir insan, Allah Teâlâ'nın tevhîdi emrettiğini ve şirkten yasakladığını öğrendiği takdirde, bu saydığımız yedi mertebe buna da uygulanabilir mi?

Cevap 42

Birinci Mertebe: İnsanların çoğu tevhîdin hak, şirkin ise bâtıl olduğunu bilir.Lâkin o tevhîdden yüz çevirir, kimseye de bu konuda sormaz! İnsanların çoğu, Allah Teâlâ'nın fâizi haram kıldığını bilir, lâkin fâizle alış-veriş yapar, kimseye de sormaz! Yetimin malını haksız yere yemenin haram olduğunu ve ondan güzellikle yemenin helâl olduğunu bilir, lâkin yetimin malının bakımını üstlenir, kimseye de sormaz!

İkinci Mertebe: Allah Teâlâ'nın indirdiklerini sevmek ve çirkin gördüklerini inkâr etmektir.

İnsanların çoğu, Rasûlullah*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'i sevmez, aksine ondan ve Allah Teâlâ'nın kendisine indirdiğini bilse bile, onun getirdiklerinden nefret eder.

Üçüncü Mertebe: O işi yerine getirmeye kesin bir şekilde karar vermektir. İnsanların çoğu, o işi bildiği ve sevdiği halde, dünyasının değişmesinden korktuğu için onu yerine getirmez.

Dördüncü Mertebe: O işin gereğini yerine getirmektir. İnsanların çoğu, bir işe azmettiği veya bir işi yaptığı zaman hocaları veya başkaları tarafından kendisine tâzim gösterildiğini görünce o işi bırakır.

Beşinci Mertebe: İnsanların çoğu, bir işi yaptığında onu Allah rızâsı için yapmaz. O'nun rızâsı için yapsa bile, o işi Rasûlullah*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'in sünnetine uygun olarak yapmaz.

Altıncı Mertebe: Sâlih kimseler, amellerinin boşa gitmesinden korkar ve bu konuda şu âyet-i kerîmeyi delil gösterirler:
{يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ أَن تَحْبَطَ أَعْمَالُكُمْ وَأَنتُمْ لا تَشْعُرُونَ} [سورة الحجرات الآيـة: ٢]

"Ey îmân edenler! Seslerinizi, (kendisine hitap ederken) **Peygamber'in sesinin üstüne yükseltmeyin.Birbirinize bağırdığınız gibi, Ona yüksek sesle bağırmayın, yoksa siz farkında olmadan amelleriniz boşa gidiverir. "**[1]

Bu, günümüzde vukû bulan şeylerin en azıdır.

Yedinci Mertebe: Hak üzere sebât etmek ve kötü sonla dünyadan göç etmekten korkmaktır. İşte bu da sâlih kimselerin en çok korktukları şeylerden birisidir.

Soru 43

Küfür (inkâr) ne demektir? Çeşitleri nelerdir?

Cevap 43

[1] Hucurât Sûresi: 2

Küfür[1] iki çeşittir:

1. Büyük Küfür: İnsanı dînden çıkaran küfürdür ki bu küfür beş kısımdır:

Birincisi: Yalanlama (tekzîb etme) küfrüdür.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

{وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ} [سورة العنكبوت الآية : ٦٨]

"Allah'a iftirâ eden ya da kendisine hak geldiği zaman onu yalanlayandan daha zâlim kim olabilir? Cehennemde kâfirlere barınak mı yok!"[2]

İkincisi: Kaçınma ve büyüklük taslama küfrüdür.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

{وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلاَئِكَةِ اسْجُدُواْ لآدَمَ فَسَجَدُواْ إِلاَّ إِبْلِيسَ أَبَى وَاسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ} [سورة البقرة الآية: ٣٤]

"(Ey Muhammed!) **Hani biz meleklere; Âdem'e** (fazîletini göstermek için) **secde edin, demiştik, İblis'in dışında bütün**

---

[1] **Küfür,** sözlük olarak, örtmek ve gizlemek demektir.
Küfür,terim olarak ise,îmânın zıddıdır.Çünkü küfür,ister yalanlama ile olsun isterse olmasın, Allah'a ve peygamberlerine îmân etmemek demektir.Yalanlama daha büyük günah olmakla birlikte şüphe duymak, haktan yüz çevirmek, hakka karşı kibirlenmek veya risâlete uymayıp ondan yüz çevirmek ve bazı konularda hevâya uymak da küfür sayılır.(Mütercim)

[2] Ankebût Sûresi:68

melekler hemen secde ettiler. O secde etmekten kaçındı ve büyüklük tasladı. Böylece kâfirlerden oldu."[1]

Üçüncüsü: Şüphe ve zannetme küfrüdür.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

{وَدَخَلَ جَنَّتَهُ وَهُوَ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ قَالَ مَا أَظُنُّ أَن تَبِيدَ هَذِهِ أَبَدًا * وَمَا أَظُنُّ السَّـــاعَةَ قَائِمَةً وَلَئِن رُّدِدتُّ إِلَى رَبِّي لأَجِدَنَّ خَيْرًا مِّنْهَا مُنقَلَبًا * قَالَ لَهُ صَاحِبُهُ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ أَكَفَرْتَ بِالَّذِي خَلَقَكَ مِن تُرَابٍ ثُمَّ مِن نُّطْفَةٍ ثُمَّ سَوَّاكَ رَجُلاً * لَّكِنَّا هُوَ اللَّهُ رَبِّي وَلاَ أُشْرِكُ بِرَبِّي أَحَدًا} [سورة الكهف: ٣٥-٣٨]

"(Yeniden dirilişi inkâr edip kıyâmetin kopacağından şüphe ederek) **kendine zulmetmiş olarak bağına girdi ve şöyle dedi:Bu bağın ebedîyyen yok olacağını zannetmem.Kıyâmetin kopacağını da zannetmem.**(Senin iddiâ ettiğin gibi kıyâmetin kopacağı ve) **Rabbime döndürüleceğim** (farz olunsa bile)**, hiç şüphe yok ki onun yanında bundan daha hayırlı bir âkıbet bulurum.**(Mü'min olan) **arkadaşı ona hitaben dedi ki: Seni topraktan, sonra bir damla sudan** (spermden) **yaratan, daha sonra da seni düzgün bir adam sûretine koyan Allah'ı nasıl inkâr edersin? Fakat ben** (derim ki) **O Allah, benim Rabbimdir ve ben hiç kimseyi Rabbime ortak koşmam."**[2]

Dördüncüsü: Yüz çevirme küfrüdür.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

---

[1] Bakara Sûresi:34

[2] Kehf Sûresi: 35-38

{وَالَّذِينَ كَفَرُوا عَمَّا أُنذِرُوا مُعْرِضُونَ} [سورة الأحقاف الآية: ٣]

"İnkâr edenler, (Kur'an tarafından) **uyarıldıkları şeylerden** (öğüt almayıp) **yüz çevirirler."**[1]

Beşincisi: Nifâk (ikiyüzlülük) küfrüdür.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

{ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا فَطُبِعَ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لا يَفْقَهُونَ} [سورة المنافقون الآية: ٣]

"Bu, şu sebeptendir: Onlar (görünüşte) **îmân ettiler, sonra inkâr ettiler. Bu** (inkârları) **yüzünden onların kalpleri mühürlendi. Artık onlar anlamazlar."**[2]

2. Küçük küfür: İnsanı dînden çıkarmayan küfürdür. Bu küfür, nimete nankörlük etmek demektir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

{وَضَرَبَ اللّهُ مَثَلاً قَرْيَةً كَانَتْ آمِنَةً مُّطْمَئِنَّةً يَأْتِيهَا رِزْقُهَا رَغَدًا مِّن كُلِّ مَكَانٍ فَكَفَرَتْ بِأَنْعُمِ اللّهِ فَأَذَاقَهَا اللّهُ لِبَاسَ الْجُوعِ وَالْخَوْفِ بِمَا كَانُواْ يَصْنَعُونَ} [سورة النحل الآية: ١١]

"Allah (ibret için) **bir beldeyi** (Mekke'yi) **örnek verdi: Burası huzur ve güven içerisindeydi.Her yerden ona bol rızık gelirdi. Derken onlar Allah'ın nimetlerine nankörlük ettiler** (Allah'a şirk

---

[1] Ahkâf Sûresi:3
[2] Münâfikûn Sûresi:3

koşup O'nun nimetlerine şükretmediler)**. Allah da yaptıklarından dolayı onları açlık ve korku ile cezâlandırdı."**[1]

Başka bir âyette şöyle buyurmaktadır:

{وَآتَاكُم مِّن كُلِّ مَا سَأَلْتُمُوهُ وَإِن تَعُدُّواْ نِعْمَتَ اللَّهِ لاَ تُحْصُوهَا إِنَّ الإِنسَانَ لَظَلُومٌ كَفَّارٌ} [سورة إبراهيم الآية: ٣٤]

"O (Allah), **size istediğiniz her şeyden verdi. Allah'ın** (sizin üzerinizdeki) **nimetlerini sayacak olursanız,** (çok ve çeşitli oluşundan dolayı) **onları sayamazsınız.Doğrusu insan,** (nefsine) **çok zulmeden ve** (Rabbinin sayısız nimetlerine) **çok nankörlük edendir."**[2]

✡ ✡ ✡ ✡ ✡

***Soru* 44**

Şirk ne demektir? Çeşitleri nelerdir?

***Cevap* 44**

Bilmen gerekir ki tevhîd, şirkin zıddır. Şirk ise; büyük şirk, küçük şirk ve gizli şirk olmak üzere üç çeşittir.

1. Büyük şirktir ki, bu şirk de dört çeşittir:

Birincisi: Duâ şirki (duâda Allah'a şirk koşma).

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

---

[1] Nahl Sûresi:112
[2] İbrahim Sûresi: 34

{فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلْكِ دَعَوُا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ} [سورة العنكبوت الآية: ٦٥]

"(Müşrikler) **gemiye bindikleri** (ve boğulmaktan korktukları) **zaman, dîni yalnızca O'na hâlis kılarak Allah'a yalvarırlar. Fakat** (Allah) **onları kurtarıp sâlimen karaya çıkardığı zaman, onlar tekrar** (Allah'a) **şirk koşarlar."**[1]

İkincisi: Niyet, irâde ve kasıt şirki (niyet, irâde ve kasıtta Allah'a şirk koşma).

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

{مَن كَانَ يُرِيدُ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا نُوَفِّ إِلَيْهِمْ أَعْمَالَهُمْ فِيهَا وَهُمْ فِيهَا لاَ يُبْخَسُونَ * أُوْلَـئِكَ الَّذِينَ لَيْسَ لَهُمْ فِي الآخِرَةِ إِلاَّ النَّارُ وَحَبِطَ مَا صَنَعُواْ فِيهَا وَبَاطِلٌ مَّا كَانُواْ يَعْمَلُونَ} [سورة هود الآيتان: ١٥- ١٦]

"Her kim, (yapmış olduğu ameline karşılık olarak) **dünya hayatını ve süsünü isterse, yapmış oldukları amellerinin karşılığını orada tam olarak veririz ve onlar orada hiçbir haksızlığa da uğratılmazlar.** (Dünyevî mükâfatlarından hiçbir şey eksiltilmez)**.İşte onlar, âhirette** (cehennem) **ateşinden başka bir şeyi olmayan kimselerdir.**Orada (dünyada) **yaptıkları amelleri** (kendilerine hiçbir fayda vermeyip) **boşa gitmiştir. Yaptıkları** (Allah rızâsına uygun olmadığı için) **zâten batıldı."**[2]

Üçüncüsü: İtaat şirki (itaatte Allah'a şirk koşma).

[1] Ankebût Sûresi: 65
[2] Hûd Sûresi: 15-16

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

{اتَّخَذُواْ أَحْبَارَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللَّهِ وَالْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَمَا أُمِرُواْ إِلاَّ لِيَعْبُدُواْ إِلَـهًا وَاحِدًا لاَّ إِلَـهَ إِلاَّ هُوَ سُبْحَانَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ} [سورة التوبة الآية: ٣١]

"(Yahudiler) **Allah'ı bırakıp hahamlarını, hıristiyanlar da rahiplerini** (kendilerine hükümler koyan) **rabler edin**(ip Allah'ın hükümlerini terk etti)**ler. Meryem oğlu Mesîh'i** (İsâ'yı ilah) **edin**(ip ona ibâdet etti)**ler.Oysa onlara ancak tek ilah** (Allah)**a ibâdet etmeleri emrolunmuştu.O'ndan başka hakkıyla ibâdete lâyık hiçbir ilah yoktur. O** (Allah)**, onların** (şirk ve dalâlet ehlinin) **ortak koştukları şeylerden münezzehtir."**[1]

Dördüncüsü: Muhabbet şirki (sevgide Allah'a şirk koşma).

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

{وَمِنَ النَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِن دُونِ اللَّهِ أَندَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ آمَنُواْ أَشَدُّ حُبًّا لِّلَّهِ وَلَوْ يَرَى الَّذِينَ ظَلَمُواْ إِذْ يَرَوْنَ الْعَذَابَ أَنَّ الْقُوَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا وَأَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعَذَابِ} [سورة البقرة الآية: ١٦٥]

"İnsanlardan kimisi Allah'ın dışında Allah'a denk ilahlar edinirler de onları Allah'ı sever gibi severler. Îmân edenlerin Allah'a olan sevgileri ise (onların ilahlarına olan sevgilerinden) **daha büyüktür.**(Çünkü mü'minler, bütün sevgilerini Allah'a hâlis kıldılar, o kâfirler ise sevgide Allah'a şirk koştular. Dünya hayatında Allah'a şirk koşarak nefislerine) **zulmedenler, keşke** (âhirette) **azabı gördükleri zaman bütün kuvvetin Allah'a âit olduğunu ve**

[1] Tevbe Sûresi: 31

Allah'ın azabının çok şiddetli olduğunu anlayabilselerdi (Allah'ın dışında ilahlar edinip onlara ibâdet etmez ve onlarla Allah'a yakınlaşmaya çalışmazlardı)**."[1]**

2. Küçük şirktir ki bu, riyâdır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

{قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَى إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ فَمَن كَانَ يَرْجُو لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا} [سورة الكهف الآية: ١١٠]

"(Ey Muhammed! O müşriklere) **de ki:Ben, ancak sizin gibi bir insanım.Bana** (Rabbim tarafından)**, ilahınızın bir tek ilah olduğu vahyolunuyor.Her kim,** (azabından korkarak ve sevabını ümit ederek) **Rabbine kavuşmayı arzuluyorsa, sâlih amel işlesin ve Rabbine ibâdette hiçbir şeyi ortak koşmasın."[2]**

3. Gizli şirktir.

Nitekim Peygamber*-sallallahu aleyhi ve sellem-* gizli şirk hakkında şöyle buyurmaktadır:

((اَلشِّرْكُ فِي هَذِهِ الْأُمَّةِ أَخْفَى مِنْ دَبِيبِ النَّمْلِ عَلَى الصَّفَاةِ السَّوْدَاءِ فِي ظُلْمَةِ اللَّيْلِ)) [صحيح الجامع]

"Bu ümmette şirk, gece karanlığında siyah taşın üzerinde yürüyen karıncanın yürürken çıkardığı ayak sesinden daha gizlidir."[3]

---

[1] Bakara Sûresi: 165
[2] Kehf Sûresi: 110
[3] Elbânî; " Sahihu'l-Câmi' "

Soru 45

Kader ile **Kaza** arasındaki farklar nelerdir?

Cevap 45

Kader, kök olarak **"Kadera"** fiilinin masdarıdır. Daha sonra ayrıntılarıyla anlatmak ve açıklamak demek olan **"Takdir"** anlamında kullanılmıştır.

Yine, Allah Teâlâ'nın kâinatı takdir ettikten sonra, o takdir ettiği şeyin vukû bulmadan önceki hali hakkında kullanılmıştır.

Kazâ ise, kâinat hakkında takdir edilen ve ilk kitaplarda yazılı bulunan olayların cereyen ettirilmesi demek olan kevnî hüküm anlamında kullanılır.

Kazâ, ayrıntılarıyla anlatmak ve açıklamak demek olan takdir anlamında da kullanılır.

Kader,aynı zamanda takdir olunan olayların vukû bulması sonucu kevnî hüküm demek olan kaza anlamında kullanılır.

1. Kaza, dînî şer'î hüküm anlamında kullanılır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

{فَلاَ وَرَبِّكَ لاَ يُؤْمِنُونَ حَتَّىَ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لاَ يَجِدُواْ فِي أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُواْ تَسْلِيمًا} [سورة النساء: ٦٥]

"Hayır! (Ey Muhammed!) **Rabbine yemîn olsun ki, onlar kendi aralarında çıkan anlaşmazlıklarda** (hayatta iken) **seni,** (vefatından sonra da sünnetini) **hakem kılıp sonra da senin verdiğin hükme içlerinde hiçbir sıkıntı duymadan ve ona tam bir teslimiyetle teslim olmadıkça îmân etmiş olmazlar."**[1]

2. Kaza, bitirmek ve tamamlamak anlamında kullanılır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

{فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلاةُ فَانتَشِرُوا فِي الأَرْضِ وَابْتَغُوا مِن فَضْلِ اللَّهِ وَاذْكُرُوا اللَّـــهَ كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ} [سورة الجمعة الآية: ١٠]

"Namaz bitince, artık yeryüzüne dağılın ve Allah'ın lütfundan isteyin.(Her halinizde) **Allah'ı çokça anın, umulur ki** (dünya ve âhiret iyiliklerini kazanmak sûretiyle) **kurtuluşa erersiniz."**[2]

3. Kaza, fiilin kendisi anlamında kullanılır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

{قَالُوا لَن نُّؤْثِرَكَ عَلَى مَا جَاءَنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالَّذِي فَطَرَنَا فَاقْضِ مَا أَنتَ قَاضٍ إِنَّمَا تَقْضِي هَذِهِ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا} [سورة طه الآية: ٧٢]

"(Sihirbazlar, Firavun'a) **dediler ki: 'Seni,** (Musâ tarafından) **bize gelen açık mucizelere ve ve bizi yaratana kesinlikle tercih etmeyeceğiz.O halde** (bize) **yapacağını yap! Sen, ancak bu dünya hayatında hükmünü geçirebilirsin.** (Senin bu dünya

---

[1] Nisâ Sûresi:65
[2] Cumâ Sûresi: 10

hayatındaki hükmün ve bize yapacağın şey, dünya hayatının sona ermesiyle bitecek olan azaptan başka bir şey değildir."[1]

4. Kaza, ilân etme ve önceden haber verme anlamında kullanılır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

{وَقَضَيْنَا إِلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ فِي الْكِتَابِ لَتُفْسِدُنَّ فِي الأَرْضِ مَرَّتَيْنِ وَلَتَعْلُنَّ عُلُــوًّا كَبِيرًا} [سورة الإسراء الآية: ٤]

"Biz,Kitab (kendilerine indirdiğim Tevrât)**'ta İsrâiloğullarına: 'Siz, yeryüzünde** (Beytül-Makdis'te) **iki defa bozgunculuk yapacaksınız ve azgınlık derecesinde büyükleneceksiniz' diye haber verdik."[2]**

5. Kaza, ölüm anlamında kullanılır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

{وَنَادَوْا يَا مَالِكُ لِيَقْضِ عَلَيْنَا رَبُّكَ قَالَ إِنَّكُم مَّاكِثُونَ} [سورة الزخرف الآية: ٧٧]

"(Günahkârlar, Allah Teâlâ onları cehenneme girdirdikten sonra, cehennem bekçisi Mâlik'e:) **Ey Mâlik!Rabbin bizi öldürsün** (de içerisinde bulunduğumuz durumdan rahata kavuşalım) **diye seslenirler.** (Bunun üzerine Mâlik, onlara şöyle) **cevap verir: Siz burada kalıcısınız** (size buradan çıkmak yoktur)**."[3]**

5. Kaza, azabın var olduğu anlamında kullanılır.

---

[1] Tâ Hâ Sûresi: 72
[2] İsrâ Sûresi: 4
[3] Zuhruf Sûresi: 77

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

{وَقِيلَ يَا أَرْضُ ابْلَعِي مَاءَكِ وَيَا سَمَاءُ أَقْلِعِي وَغِيضَ الْمَاءُ وَقُضِيَ الأَمْرُ وَاسْتَوَتْ عَلَى الْجُودِيِّ وَقِيلَ بُعْداً لِّلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ} [سورة هود الآية: ٤٤]

"(Allah Teâlâ, Nuh'un kavmini helâk ettikten sonra yere şöyle emretti:) **'Ey yer, suyunu yut ve ey gök** (yağmuru) **tut!' denildi.Su çekildi ve** (Allah Teâlâ'nın Nuh'un kavmini helâk etmesiyle) **iş bitirildi, gemi de Cûdî** (dağının) **üzerine yerleşti. Ve:** '(Allah'ın sınırlarını aşan ve O'na îmân etmeyen) **zâlimler topluluğu helâk olsun! denildi."**[1]

6. Kaza, bir şeye hâkim olup onu tamamlama anlamında kullanılır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

{فَتَعَالَى اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ وَلاَ تَعْجَلْ بِالْقُرْآنِ مِن قَبْلِ أَن يُقْضَى إِلَيْكَ وَحْيُهُ وَقُل رَّبِّ زِدْنِي عِلْمًا} [سورة طه الآية: ١١٤]

"Hak olan hükümdâr Allah, her türlü noksanlıklardan münezzehtir.(Ey Muhammed!) **O** (Cebrâil)**, sana vahyi tamamlamasından önce Kur'an'ı okumakta acele etme ve de ki: 'Rabbim! Benim ilmimi artır."**[2]

7. Kaza, aralarını ayırmak ve aralarında hüküm vermek anlamında kullanılır.

---

[1] Hûd Sûresi: 44
[2] Tâ Hâ Sûresi: 114

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

{وَتَرَى الْمَلائِكَةَ حَافِّينَ مِنْ حَوْلِ الْعَرْشِ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَقِيلَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ} [سورة الزمر الآية: ٧٥]

"(Ey Muhammed!) **Melekeleri, arşın etrafını kuşatmış bir halde, Rablerine hamdederek O'nu her türlü noksanlıklardan tenzih ettiklerini görürsün.Yaratılmışlar arasında adâletle hüküm verilir** (îmân ehlini cennete, küfür ehlini de cehenneme koyar) **ve şöyle denilir:** (cennet ve cehennem ehli arasında hüküm veren) **âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamdolsun."**[1]

8. Kaza, yaratmak anlamında kullanılır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

{فَقَضَاهُنَّ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ فِي يَوْمَيْنِ وَأَوْحَى فِي كُلِّ سَمَاءٍ أَمْرَهَا وَزَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ وَحِفْظًا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ} [سورة فصلت الآية: ١٢]

"Böylece (Allah) **onları iki günde yedi semâ olarak yarattı ve her semâya görevini vahyetti.Biz,dünya semâsını aydınlatıcı kandillerle** (yıldızlarla) **süsledik ve** (gökten gelen vahyi çalan şeytanlara karşı) **onu koruduk.İşte bu** (benzersiz yaratma, mülkünde) **azîz ve alîm** (ilmiyle her şeyi kuşatan) **Allah'ın takdiridir."**[2]

9. Kaza, kesin karara bağlamak ve kaçınılmaz olmak anlamında kullanılır.

---

[1] Zümer Sûresi: 75
[2] Fussilet Sûresi: 12

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

{قَالَ كَذَلِكِ قَالَ رَبُّكِ هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٌ وَلِنَجْعَلَهُ آيَةً لِلنَّاسِ وَرَحْمَةً مِّنَّا وَكَانَ أَمْـــرًا مَّقْضِيًّا} [سورة مريم الآية: ٢١]

"(Melek, Meryem'e) **dedi ki: Öyledir** (durum, senin de vasfettiğin gibi, sana hiçbir insan eli değmedi ve sen, iffetsiz de olmadın)**.Fakat Rabbin buyurdu ki:Bu iş, bana kolaydır.Biz, onu insanlara** (Allah'ın kudretini gösteren) **bir delil ve** (kendisine, annesine ve insanlara) **kendi katımızdan bir rahmet kılacağız. Bu,** (İsâ'nın bu hal üzere var olması, ezelde levh-i mahfuz'da) **karara bağlanan ve yerine gelmesi kaçınılmaz olan bir iş idi."**[1]

10. Kaza, dînî emir anlamında kullanılır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

{مَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِهِ إِلاَّ أَسْمَاءً سَمَّيْتُمُوهَا أَنتُمْ وَآبَآؤُكُم مَّا أَنزَلَ اللّهُ بِهَـــا مِـــن سُلْطَانٍ إِنِ الْحُكْمُ إِلاَّ لِلّهِ أَمَرَ أَلاَّ تَعْبُدُواْ إِلاَّ إِيَّاهُ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَــكِنَّ أَكْثَــرَ النَّاسِ لاَ يَعْلَمُونَ} [سورة يوسف الآية: ٤٠]

"Allah'ın dışında ibâdet ettikleriniz, sizin ve atalarınızın taktığı birtakım (anlamsız) **isimlerden başka bir şey değildir. Allah onlar hakkında** (onların doğru olduğuna dâir) **herhangi bir delil indirmemiştir.Hüküm, yalnızca Allah'a âittir.O size kendisinden başkasına ibâdet etmemenizi emretmiştir.İşte**

---

[1] Meryem sûresi: 21

(eğriliği olmayan) **dosdoğru dîn, budur. Fakat insanların çoğu,** (bunun hakikatini) **bilemezler."**[1]

11. Kaza, bir şeye ermek ve ulaşmak anlamında kullanılır.

Örneğin Arapçada: ((قَضَيْتُ وَطَرِي)) **"Muradıma erdim"** demektir.

12. Kaza, iki hasmı hükmü kabul etmeye zorlamak, mecbur kılmak anlamında kullanılır.

13. Kaza, edâ etmek anlamında kullanılır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

{فَإِذَا قَضَيْتُم مَّنَاسِكَكُمْ فَاذْكُرُواْ اللّهَ كَذِكْرِكُمْ آبَاءكُمْ أَوْ أَشَدَّ ذِكْرًا فَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا وَمَا لَهُ فِي الآخِرَةِ مِنْ خَلاَقٍ} [سورة البقرة الآية: ٢٠٠]

"İbâdetinizi edâ edince (hac ile ilgili işleri bitirince) **babalarınızı** (övünerek) **andığınız gibi, hatta ondan daha büyük bir şekilde Allah'ı anın.İnsanlardan öyle bir kesim var ki: 'Ey Rabbimiz! Bize dünyada** (sıhhat, mal ve evlât) **ver, derler. Böyle kimselerin âhirette** (hayırdan yana) **hiçbir nasibi yoktur."**[2]

Soru 46

Hayır ve şer, kaderin hepsi genel olarak Allah Teâlâ'dan mıdır?

Cevap 46

---

[1] Yusuf Sûresi: 40
[2] Bakara Sûresi: 200

Hayır ve şer, kaderin hepsi genellikle Allah Teâlâ'dandır.

Nitekim Ali b. Ebî Tâlib'den*-Allah ondan râzı olsun-* rivâyet olunduğuna göre, o şöyle der:

(((كُنَّا فِي جَنَازَةٍ فِي بَقِيعِ الْغَرْقَدِ، فَأَتَانَا رَسُولُ اللَّهِ صلّى الله عليه وسلّم فَقَعَدَ وَقَعَدْنَا حَوْلَهُ، وَمَعَهُ مِخْصَرَةٌ، فَنَكَّسَ، فَجَعَلَ يَنْكُتُ بِمِخْصَرَتِهِ، ثُمَّ قَالَ: مَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ وَمَا مِنْ نَفْسٍ مَنْفُوسَةٍ إِلاَّ كُتِبَ مَكَانُهَا مِنْ الْجَنَّةِ وَالنَّارِ، وَإِلاَّ قَدْ كُتِبَتْ شَقِيَّةً أَوْ سَعِيدَةً. قَالَ: فَقَالَ رَجُلٌ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! أَفَلاَ نَمْكُثُ عَلَى كِتَابِنَا وَنَدَعُ الْعَمَلَ؟ فَقَالَ: مَنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ السَّعَادَةِ فَسَيَصِيرُ إِلَى عَمَلِ أَهْلِ السَّعَادَةِ وَمَنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ الشَّقَاوَةِ فَسَيَصِيرُ إِلَى عَمَلِ أَهْلِ الشَّقَاوَةِ. فَقَالَ: اعْمَلُوا فَكُلٌّ مُيَسَّرٌ، أَمَّا أَهْلُ السَّعَادَةِ فَيُيَسَّرُونَ لِعَمَلِ أَهْلِ السَّعَادَةِ، وَأَمَّا أَهْلُ الشَّقَاوَةِ فَيُيَسَّرُونَ لِعَمَلِ أَهْلِ الشَّقَاوَةِ ثُمَّ قَرَأَ: {فَأَمَّا مَن أَعْطَى وَاتَّقَى * وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَى * فَسَنُيَسِّرُهُ لِلْيُسْرَى * وَأَمَّا مَن بَخِلَ وَاسْتَغْنَى * وَكَذَّبَ بِالْحُسْنَى * فَسَنُيَسِّرُهُ لِلْعُسْرَى} [سورة الليل الآيات: ٥-١٠] [متفق عليه]

"Bakî kabristanında bir cenâzedeydik.Derken Rasûlullah *-sallallahu aleyhi ve sellem-* **geldi ve oturdu. Biz de onun etrafında oturduk. Yanında bir değnek vardı. Başını yere eğdi ve** (düşünceli bir şekilde) **elindeki değnekle yere çizgiler çizmeye başladı.Sonra başını kaldırdı ve şöyle buyurdu: 'Sizden hiç kimse ve dünyaya gelmiş hiçbir nefis yoktur ki, Allah Teâlâ onun cennet veya**

cehennemdeki yerini yazmış ve cennetlik veya cehennemlik olduğu yazılmış olmasın.' Ali b. Ebî Tâlib*-Allah ondan râzı olsun-* dedi ki: **' Bir adam: Ey Allah'ın Rasûlü! O halde bizim için ezelde takdir olunan şeye dayanıp amel işlemeyi terkedelim mi?'** Dedi. Bunun üzerine Rasûlullah*-sallallahu aleyhi ve sellem-* şöyle buyurdu: **"Kim,** (Allah Teâlâ'nın ilminde) **saadet** (cennet) **ehlinden ise, o saadet ehlinin amelini işlemeye kolaylık bulacaktır. Kim de şekâvet** (cehennem) **ehlinden ise, o da şekâvet ehlinin amelini işlemeye kolaylık bulacaktır.Amel işleyin.Zirâ herkes, yaratıldığı şey üzere kolaylık bulacaktır.Saadet ehli, saadet ehlinin amelini işlemeye kolaylık bulacaktır. Şekâvet ehli de, şekâvet ehlinin amelini işlemeye kolaylık bulacaktır.' Sonra şu âyetleri okudu:**

"Kim (malının hakkını) **verir,** (emrine aykırı hareket ederek ve yasaklarından sakınarak Allah'tan) **korkar ve** (lâ ilâhe illah sözünü) **de tasdik ederse, biz de onu** (dünyada) **en kolaya** (onun hoşuna giden amele) **hazırlarız. Kim de** (hayır yolunda harcamada) **cimrilik eder,** (cennet nimetlerine karşılık, dünyalık şehvetlerle) **yetinir ve** (lâ ilâhe illah sözünü) **de yalanlarsa, biz de onu en zora hazırlarız."**[1]

Soru 47

Lâ ilâhe illah ne demektir?

Cevap 47

Lâ ilâhe illallah; **'Allah'tan başka hakkıyla ibâdete lâyık hiçbir ilâh yoktur'**, demektir.

---

[1] Buhârî ve Müslim

Nitekim Allah Teâlâ'nın şu sözü buna delildir:

{وَقَضَى رَبُّكَ أَلاَّ تَعْبُدُواْ إِلاَّ إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا} [سورة الإسراء من الآية: ٢٣]

"(Ey insan!) **Rabbin sana, kendisinden başkasına ibâdet etmemenizi ve ana-babaya iyilikte bulunmanızı kesin bir şekilde emretti."**[1]

Âyet-i kerîmedek **{أَلاَّ تَعْبُدُواْ} ibâdet etmemenizi"** sözünde **"Lâ ilâhe"** anlamı vardır.

{إِلاَّ أَيَّــاهُ} "ancak O'na (ibâdet etmenizi)**"** sözünde ise **"illallah"** anlamı vardır.

✡ ✡ ✡ ✡ ✡

Soru *48*

Allah Teâlâ'nın, namaz ve oruçtan önce kullarına farz kıldığı tevhîd hangisidir?

Cevap *48*

Allah Teâlâ'nın, namaz ve oruçtan önce kullarına farz kıldığı tevhîd, ibâdet (ulûhiyet) tevhîdidir. Allah Teâlâ'dan başkasına yalvarıp yakarmamalı O'nu birlemeli ve O'na hiçbir şeyi ortak koşmamalısın. Peygamber*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'e veya başkasına yalvarıp yakarmamalısın.

---

[1] İsrâ Sûresi: 23

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

{وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا} [سورة الجن الآية: ١٨]

"Şüphesiz ki mescidler,(yalnızca) **Allah**('a ibâdet etmek) **içindir. O halde** (oralarda) **Allah ile birlikte hiç kimseye yalvarıp yakarmayın** (ibâdet etmeyin)**."**[1]

✡ ✡ ✡ ✡ ✡

Soru 49

Sabreden fakir mi, yoksa şükreden zengin mi daha fazîletlidir? Sabrın ve şükrün sınırı nedir?

Cevap 49

Zenginlik ve fakirlik meselesine gelince, fakir ve zenginin her ikisi de mü'minlerin en fazîletlilerindendir.Bu ikisinin de en fazîletlisi, Allah Teâlâ'dan en çok korkanıdır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

{يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُم مِّن ذَكَرٍ وَأُنثَى وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَــارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِندَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ} [سورة الحجرات الآية: ١٣]

"Ey insanlar! Gerçekten biz, sizi bir erkek (Âdem) **ve bir dişiden** (Havvâ'dan) **yarattık ve birbirinizle tanışmanız için sizi** (birçok) **halklar ve kabileler kıldık. Şüphesiz ki Allah katında**

[1] Cin Sûresi: 18

sizin en üstün olanınız, O'ndan en çok korkanınızdır (takva yönünden en ileride olanınızdır)**. Şüphesiz ki Allah,** (takvâ sahiplerini) **hakkıyla bilendir,** (onlardan) **haberdâr olandır."**[1]

Sabrın ve şükrün sınırına gelince,âlimler arasındaki meşhûr ogörüşe göre sabır; tahammül etmek ve endişelenmemektir.

Şükür ise; sana bahşettiği nimetlerle Allah Teâlâ'ya itaat etmendir.

✡ ✡ ✡ ✡ ✡

Soru 50

Bana neyi tavsiye edersiniz?

Cevap 50

Sana, tevhîdi iyi anlamanı ve tevhîd ile ilgili kitapları okumanı tavsiye eder ve böyle yapmanı teşvik ederim. Zirâ tevhîd ile ilgili kitapları okumak, sana, Allah Teâlâ'nın, elçisi Muhammed*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'i onun için gönderdiği tevhîd ve şirkin hakikatini açıklar.

Allah Teâlâ ve elçisi Muhammed*-sallallahu aleyhi ve sellem-* şirki haram kıldığını, Allah Teâlâ şirki asla bağışlamayacağını, şirk işleyene cenneti haram kıldığını ve şirk işleyenin amelinin boşa gideceğini haber vermiştir.

Burada en önemli olan, Allah Teâlâ'nın, elçisi Muhammed *-sallallahu aleyhi ve sellem-*'i onun için gönderdiği, bir kimsenin şirk ve ehlini

---

[1] Hucurât Sûresi: 13

terketmekle müslüman olabileği, tevhîdin hakikatini öğrenmesi gerekir.

✡ ✡ ✡ ✡ ✡

Bana, Allah Teâlâ'nın izniyle fayda verecek bir söz söyler misin?

Sana tavsiye edeceğim ilk şey, Muhammed*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'in Allah Teâlâ katından getirmiş olduğu dîne itibar etmen ve ona yönelmendir.Zirâ Muhammed*-sallallahu aleyhi ve sellem-* Allah Teâlâ katından insanların ihtiyaç duyacağı her şeyi getirmiştir. Muhammed*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'in onları Allah Teâlâ'ya ve O'nun cennetine yaklaştıracak hiçbir şey bırakmamış, hepsini yerine getirmelerini emretmiştir.

Yine, Muhammed*-sallallahu aleyhi ve sellem-* onları Allah Teâlâ'dan uzaklaştıran ve O'nun azabına yaklaştıran şeylerden yasaklamış ve ondan şiddetle uyarmıştır. Allah Teâlâ kıyâmete kadar, cinlere ve insanlara Muhammed*-sallallahu aleyhi ve sellem-* ile huccetini ikâmet etmiştir. Bu sebeple Muhammed*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'in peygamber olarak gönderilmesinden sonra hiç kimse mazeret ileri sürüp özür beyan edemez.

Nitekim Allah Teâlâ Muhammed*-sallallahu aleyhi ve sellem-* ve onun kardeşleri konumundaki diğer peygamberler hakkında şöyle buyurmaktadır:

{إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَى نُوحٍ وَالنَّبِيِّينَ مِن بَعْدِهِ وَأَوْحَيْنَا إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَقَ وَيَعْقُوبَ وَالأَسْبَاطِ وَعِيسَى وَأَيُّوبَ وَيُونُسَ وَهَارُونَ وَسُلَيْمَانَ وَآتَيْنَا دَاوُودَ زَبُورًا * وَرُسُلاً قَدْ قَصَصْنَاهُمْ عَلَيْكَ مِن قَبْلُ وَرُسُلاً لَّمْ نَقْصُصْهُمْ عَلَيْكَ وَكَلَّمَ اللَّهُ مُوسَى تَكْلِيمًا * رُّسُلاً مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلاَّ يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا} [سورة النساء الآيـات: ١٦٣-١٦٥]

"(Ey Muhammed! Risâlet görevini tebliğ etmen için) **Biz, Nuh'a ve ondan sonraki peygamberlere vahyettiğimiz gibi sana da vahyettik.Nitekim İbrahim'e, İsmail'e, İshak'a, Yâkub'a, Esbât'a**[1]**, İsâ'ya, Eyyûb'a, Yunus'a Hârun'a ve Süleyman'a vahyettik.Dâvûd'a da Zebûr'u verdik.Bir kısım peygamberleri sana** (Kur'an'da bu âyetten) **önce anlattık, bir kısmını da** (arzu ettiğimiz bir hikmete binâen) **sana anlatmadık. Ve Allah, Musâ ile gerçekten** (aracısız) **konuştu.İnsanların elçilerden sonra Allah'a karşı hiçbir bahaneleri** (mazeretleri) **kalmasın diye** (sevabımı) **müjdeleyici ve** (azabımdan) **uyarıcı olmaları için elçiler** (gönderdim)**. Allah** (mülkünde) **güçlü ve** (işleri çekip çevirmede) **hikmet sahibidir."**[2]

Muhammed-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in Allah Teâlâ katından getirdiği en büyük ve insanlardan yerine getirmelerini istediği ilk şey, ibâdeti yalnızca Allah Teâlâ'ya yapmaları ve hiçbir şeyi O'na ortak koşmamaları ve dîni yalnızca Allah Teâlâ'ya hâlis kılamlarıdır.

---

[1] **Esbât:** Yâkub-aleyhisselâm-'ın oğlundan olan İsrâil oğullarındaki oniki kabilenin peygamberleridir.
[2] Nisâ Sûresi: 163-165

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

{يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ * قُمْ فَأَنذِرْ * وَرَبَّكَ فَكَبِّرْ} [سورة المدثر الآيــات: ١ –٣]

"Ey elbisesine bürünen (Muhammed! Yatağından) **kalk,** (insanları Allah'ın azabından) **uyar ve** (O'nu birlemek, ibâdeti yalnızca O'na hâlis kılmak ve O'na hiçbir şeyi ortak koşmamak sûretiyle) **Rabbini yücelt, tâzim et."**[1]

{وَرَبَّكَ فَكَبِّــرْ} Âyetinin anlamı:**"Rabbini birlemek, ibâdeti yalnızca O'na yapmak ve O'na hiçbir şeyi ortak koşmamak'** demektir.

Bu emir, namaz, oruç, zekât ve hac gibi İslâm dînin nişânelerinden olan ibâdetlerin farz kılınmasından öncedir.

{قُــــمْ فَأَنْـــذِرْ} Âyetinin anlamı: **'İbâdette Allah'a ortak koşmaktan insanları uyar, yalnızca O'na ibâdet et ve O'na hiçbir şeyi şirk koşma'** demektir.

Bu emir, zinâ, hırsızlık, fâiz ve insanlara zulmetmek gibi, büyük günahlardan uyarmadan öncedir.

Bu esas, İslâm'ın en büyük ve en önemli esaslarındandır. Allah Teâlâ cinleri ve insanları bunun için yaratmıştır.

---

[1] Müddessir Sûresi: 1-3

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

{وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالإِنسَ إِلاَّ لِيَعْبُدُونِ * مَا أُرِيدُ مِنْهُم مِّن رِّزْقٍ وَمَا أُرِيدُ أَن يُطْعِمُونِ * إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ} [سورة الذّاريات الآيات: ٥٦-٥٨]

"Ben, cinleri ve insanları ancak bana ibâdet etsinler diye yarattım.Ben, onlardan ne bana bir rızık vermelerini, ne de beni doyurmalarını istiyorum. Şüphesiz ki (kullarına) **rızık veren, güç ve kuvvet sahibi ancak Allah'tır."[1]**

Allah Teâlâ bu esas için peygamberler göndermiş ve kitaplar indirmiştir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

{وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولاً أَنِ اعْبُدُواْ اللَّهَ وَاجْتَنِبُواْ الطَّاغُوتَ} [سورة النحل من الآية: ٣٦]

"Şüphesiz ki biz,(geçmişte) **her ümmete bir elçi gönderdik** (ve ona şöyle söylemesini emrettik:)**'Yalnızca Allah'a ibâdet edin ve tâğûta ibâdet etmekten sakının."[2]**

Bu esas için insanlar, müslüman ve kâfir diye iki kısma ayrılmışlardır. Her kim, kıyâmet günü Allah Teâlâ'nın huzuruna muvahhid olarak ve O'na hiçbir şeyi ortak koşmayarak çıkarsa, cennete girer.Her kim de O'na ortak koşarak kıyâmet günü O'nun huzuruna çıkarsa, insanların en çok ibâdet edeni olsa bile, cehenneme girer.

---

[1] Zâriyât Sûresi:56-58

[2] Nahl Sûresi:36

İşte **"Lâ ilâhe illallah"**ın anlamı budur.Çünkü ilah, kendisine yalvarılan, iyiliği getirmesi ve kötülüğü savması ümit edilen, kendisinden korkulan ve kendisine tevekkül edilen varlıktır.

İÇİNDEKİLER